

Kì thi tuyển sinh vào 10 tỉnh Quảng Ninh 2023 - 2024

Câu 1:

- a) Theo đoạn trích, khi mới sinh ra nhân vật tôi đã có thể cảm nhận được hơi ấm của đôi bàn tay mẹ.
 b) Cụm từ “Đôi bàn tay” trong đoạn văn thực hiện phép liên kết: Phép lặp.
 c)

+ Phép liệt kê: “...kiên nhẫn dạy tôi viết những nét chữ đầu tiên; giặt sạch chiếc áo tôi mặc; đánh bóng đôi giày tôi mang; thắp sáng ngọn đèn trên bàn học; dọn dẹp gọn gàng bàn ghế tủ sách cho tôi.”

+ Tác dụng: Đưa ra những điều mà đôi bàn tay mẹ đã làm, âm thầm lo lắng vun vén cho người con từng điều từ những việc nhỏ nhất. Từ đó thể hiện rõ tình yêu thương chăm sóc của mẹ dành cho người con.

d)

+ Em đồng tình với ý kiến.

+ Bởi vì khi chúng ta trưởng thành, chúng ta sẽ phải rời xa khỏi vòng tay mẹ, phải tự mình vượt qua những thử thách, khó khăn. Trên những bước đường đó cũng có những lúc vui vẻ hạnh phúc nhưng cũng rất nhiều những giọt nước mắt, những thất bại, đau khổ. Không có nơi nào ngoài kia chỉ có hạnh phúc, chúng ta chỉ tìm được sự bình yên, hạnh phúc mãi mãi khi được ở bên mẹ, được trong vòng tay mẹ. Những người mẹ luôn yêu thương và bảo vệ những đứa con của mình hết lòng.

Câu 2:

- Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Lòng hiếu thảo

Hiếu thảo với ông bà cha mẹ vốn là một truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc ta. Lòng hiếu thảo là một trong những phẩm chất tốt đẹp cần có ở mỗi con người.

- Thân đoạn: Phân tích vấn đề**a. Khái niệm lòng hiếu thảo**

- Lòng hiếu thảo có nghĩa là đối xử tốt với cha mẹ của mình; chăm sóc cha mẹ của mình. Hiếu thảo còn là hành động yêu thương, chăm sóc, phụng dưỡng ông bà, cha mẹ khi già yếu và thờ phụng sau khi họ qua đời.

b. Biểu hiện lòng hiếu thảo

- Người có lòng hiếu thảo là người luôn biết cung kính ông bà, cha mẹ; biết vâng lời và làm cho cha mẹ được vui vẻ, tinh thần được an ổn. Họ luôn biết sống đúng chuẩn mực, thực hiện lễ nghi hiếu nghĩa đối với các bậc sinh thành.

- Trong cuộc sống, lòng hiếu thảo là hành vi cư xử tốt không chỉ đối với cha mẹ mà còn ở bên ngoài nhà để mang lại danh tiếng tốt cho cha mẹ và tổ tiên.

c. Nhận thức: (Vì sao sống phải có lòng hiếu thảo?)

- Ông bà cha mẹ là những người đã sinh thành và dưỡng nuôi ta khôn lớn, luôn dành cho ta những gì tốt đẹp nhất trên cuộc đời này.
- Hiếu thảo còn là một lối sống tốt đẹp đã trở thành chuẩn mực trong truyền thống văn hóa Việt Nam. “Nhị thập tứ hiếu” luôn là bài học giáo dục đạo đức ngàn đời còn mãi, mãi mãi ngợi ca.
- Sống có lòng hiếu thảo là lối sống cao đẹp, biết quý trọng công ơn dưỡng dục của ông bà cha mẹ, thể hiện niềm tri ân sâu sắc đối với các bậc sinh thành. Lòng hiếu thảo thể hiện sự bao dung, sống có trách nhiệm.
- Người có lòng hiếu thảo luôn được mọi người yêu mến, trân trọng.
- Hiếu thảo với cha mẹ khiến con cái trưởng thành hơn. Lòng hiếu thảo trở thành bài học giáo dục sâu sắc cho mọi thế hệ.
- Giá trị của một người con được nhìn nhận không phải ở sự giàu sang, quyền quý, mà nó thể hiện qua chữ Hiếu. Đối với công đức sinh thành thì bốn phận làm con phải ghi lòng, tạc dạ: Hiếu nghĩa với cha mẹ không chỉ là cách trả ơn những bậc sinh thành mà bản thân con cái cũng được góp phần rất lớn trong hình thành những phẩm chất đạo đức và trí tuệ của một bậc thánh nhân.
- Lòng hiếu thảo giúp gắn kết các thế hệ trong gia đình, sống trong môi trường tràn ngập lòng yêu thương, sự kính trọng lòng biết ơn. Lòng hiếu thảo xóa bỏ sự đố kỵ, ích kỷ cá nhân và lối sống thờ ơ, vô cảm.
- Lòng hiếu thảo luôn luôn được tôn vinh, ngưỡng mộ, ta coi đó là tiêu chuẩn luân lý đạo đức là nét đẹp văn hóa dân tộc sáng ngời.
- Hiếu thảo cha mẹ ngày nay thì ngày sau ta mới nhận được lòng hiếu thảo từ con cái bởi đó là quy luật nhân quả trong cuộc sống.

d. Hành động: (Cần phải làm gì để thể hiện lòng hiếu thảo?)

- Biết kính trọng ông bà, cha mẹ.
- Biết chăm sóc, phụng dưỡng ông bà cha mẹ khi tuổi già sức yếu.
- Biết cư xử tốt không chỉ đối với cha mẹ mà còn ở bên ngoài nhà để mang lại danh tiếng tốt cho cha mẹ và tổ tiên. Trau dồi nhân cách tốt đẹp trở thành niềm tự hào của gia đình.
- Thực hiện tốt các nhiệm vụ và công việc làm để có thể bảo đảm vật chất hỗ trợ các bậc cha mẹ cũng như để thờ phụng tổ tiên.

- Thể hiện tình yêu, sự tôn trọng và hỗ trợ; thể hiện phong cách lễ độ, anh em thuận hòa hiếu nghĩa.

e. Phê phán

- Trong xã hội có nhiều người sống bất hiếu, vô lễ, đánh đập đối xử tàn nhẫn, bỏ rơi cha mẹ già. Họ thể hiện một lối sống vô ơn, một nhân cách kém cỏi. những người như thế thật đáng chê trách.

f. Bài học

- Nhận thức: Hiểu được ý nghĩa to lớn và trách nhiệm sống phải có lòng hiếu thảo.
- Phải thể hiện lòng hiếu thảo với ông bà cha mẹ ngay từ hôm nay, từ những điều nhỏ nhất như yêu thương, tôn trọng, nghe lời ông bà cha mẹ.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề và liên hệ bản thân

Tấm lòng hiếu thảo thể hiện lối sống trọng tình trọng nghĩa, mãi mãi là một nét đẹp cao quý trong nền văn hóa Việt Nam. Là một học sinh còn ngồi trên ghế nhà trường em phải luôn nhận thức được lòng hiếu thảo rất quan trọng và là trách nhiệm của mỗi chúng ta. Bên cạnh đó, em phải luôn cố gắng chăm chỉ học tập, rèn luyện đạo đức, biết kính trọng phụ giúp ông bà cha mẹ những việc trong gia đình.

Câu 3:

Mở bài:

Nói với con của nhà thơ Y Phương là bài thơ mang giọng điệu thơ rất đặc biệt, giản dị, hồn nhiên, chân chất, giàu hình ảnh, với ngôn ngữ giản dị mà chân thành của đồng bào dân tộc miền núi phía Bắc. Bài thơ là tình phụ tử rất đỗi ấm áp, chân thành, mượn lời người cha thủ thi, tâm tình với đứa con nhỏ về tình yêu thương của cha mẹ, sự đùm bọc của quê hương với con để ngợi ca truyền thống nghĩa tình, sức sống mạnh mẽ của người dân tộc miền núi, nhằm hướng con biết yêu thương quê hương, đất nước, lớn lên phát huy được những vẻ đẹp phẩm chất của dân tộc mình, góp sức cho quê hương. Qua đó hình ảnh của người đồng mình với những vẻ đẹp đáng quý hiện lên thật gần gũi, đáng trân trọng.

Thân bài:

Y Phương sinh năm 1948, tên thật là Hứa Vĩnh Sước, là người dân tộc Tày, ông là một trong những tiếng thơ người dân tộc thiểu số hiếm hoi được đem vào chương trình giáo dục văn học Việt Nam. Ông tham gia kháng chiến chống Mỹ năm 1968, từng đi qua chiến tranh, chứng kiến sự chuyển giao trạng thái từ chiến tranh sang hòa bình của đất nước, thế nên ông có cơ hội được nhìn nhận được những nét khác biệt trong giai đoạn chuyển mình của dân tộc. Thơ Y Phương hấp dẫn và cuốn hút người đọc nhờ vẻ đẹp chất phác, mộc mạc, mạnh mẽ trong sáng tác, ngôn ngữ, hình ảnh thơ in đậm lối tư duy hồn nhiên, lối nói giàu hình ảnh của người miền núi.

Nói với con sáng tác vào năm 1980, thời kỳ mà cuộc sống vật chất và tinh thần của nhân dân còn nhiều khó khăn, thiếu thốn. Bài thơ được in trong tập thơ Thơ Việt Nam (1945-1975), đây là một trong những sáng tác tiêu biểu, một trong những đỉnh cao của thơ ca kháng chiến chống Mỹ, góp phần làm nên tên tuổi của nhà thơ Y Phương.

Vẻ đẹp của người đồng mình đã hiện lên qua những lời thủ thỉ tâm tình của người cha với đứa con nhỏ của mình, nét đẹp ấy hiện lên từ những gì giản dị nhất trong cuộc sống lao động hằng ngày. Đó là vẻ đẹp của sự khéo léo, ân tình trong cuộc sống gia đình, của những con người đang cùng sinh sống trên một mảnh đất quê hương.

"Người đồng mình yêu lắm con ơi
Đan lờ cài nan hoa
Vách nhà ken câu hát
Rừng cho hoa
Con đường cho những tấm lòng"

Quê hương thân yêu hiện lên trong những hình ảnh được liệt kê liên tiếp, hình ảnh "người đồng mình", hình ảnh cuộc sống lao động chân tay đầy cực nhọc, trong cả nếp sinh hoạt còn nhiều vất vả, cả không gian sống là cánh rừng hoa, con đường về thôn, về bản thân thuộc. Tất cả những hình ảnh ấy đều thấm đẫm tình yêu thương, gắn bó sâu sắc với quê hương xứ sở của người cha, là những lời người cha muốn con kế thừa và khắc ghi trong lòng. Ngoài những hình ảnh mang tính liệt kê liên tiếp, thì Y Phương còn tinh tế sử dụng những hình ảnh rất giàu sức gợi. "Đan lờ cài nan hoa" là hình ảnh tả thực, người cha đang nói với con về cuộc sống lao động của người đồng mình, đó là công cụ lao động thô sơ được chau chuốt, trang trí cho đẹp dễ hơn, ngoài ra còn mang đến chiều sâu trong hình ảnh là vẻ đẹp của người đồng mình, đó là sự tài hoa khéo léo, đôi bàn tay cần cù chịu thương chịu khó và óc sáng tạo trong lao động. Đến câu "Vách nhà ken câu hát" cũng lại là một hình ảnh tả thực lối sinh hoạt văn hóa của người dân tộc Tày, tả cảnh hát cho nhau nghe tràn đêm, suốt sáng khiến vách nhà như được ken dày những câu hát say sưa, tình tứ. Nó còn gợi nên những vẻ đẹp tâm hồn tinh tế, phong phú của người đồng mình, dẫu cuộc sống có khó khăn vất vả nhưng họ vẫn vui vẻ, lạc quan, yêu đời bảo tồn những truyền thống văn hóa của dân tộc. Thủ pháp nhân hóa trong hình ảnh "Rừng cho hoa" gợi lên vẻ đẹp của thiên nhiên, là niềm vui, niềm hạnh phúc mà quê hương ban tặng, ca ngợi sự giàu có, sự hào phóng của thiên nhiên quê hương. "Con đường cho những tấm lòng" là hình ảnh đẹp đẽ, kết tinh những tình cảm gắn bó keo thơm thiết của người đồng mình với căn nhà, với quê hương xứ sở, làng bản, gợi những bàn chân, những tấm lòng trở về với gia đình, với quê hương. Như vậy cùng với gia đình, chính truyền thống văn hóa và nghĩa tình quê hương đã nuôi dưỡng con khôn lớn trưởng thành, ngoài ra còn là những kỷ niệm êm đềm hạnh phúc nhất của mẹ, cha nâng bước con vào đời.

Sang đến đoạn thơ thứ hai, Y Phương lại càng tập trung thể hiện rõ những vẻ đẹp tâm hồn cũng như những phẩm chất cao quý của người đồng mình thông qua lời người cha nói với đứa con.

"Người đồng mình thương lắm con ơi
Cao đo nỗi buồn, xa nuôi chí lớn"

Tác giả tiếp tục sử dụng lối nói "người đồng mình" để thể hiện sự gần gũi, thân thương như trong một gia đình, dùng từ "thương lắm" để bày tỏ mối đồng cảm sâu xa với những cuộc sống vất vả khó khăn của người miền núi. Những từ "cao", "xa" là hệ thống từ ngữ giàu sức gợi, gợi hình ảnh miền núi cao, với điều kiện sống nhiều khó khăn vất vả, dấy lên trong lòng tác giả ý thức về thực tại cuộc sống với chút ngậm ngùi xót xa, là niềm thương cảm dành cho dân tộc mình. Nhưng chính những khó khăn ấy lại là nguồn động lực, là môi trường tôi luyện để "nuôi chí lớn", gợi lên những bản lĩnh vững vàng, ý chí kiên cường của người đồng mình trong cuộc sống. Lời thơ của tác giả vừa có chút ngậm ngùi vừa có chút tự hào về những phẩm chất đẹp đẽ của người miền núi. Không dừng lại ở đó, những phẩm chất cao đẹp của người đồng mình còn thể hiện hiện qua những vẻ đẹp truyền thống của người miền cao.

"Người đồng mình thô sơ da thịt
 Chẳng mấy ai nhỏ bé đâu con
 Người đồng mình tự đục đá kê cao quê hương
 Còn quê hương thì làm phong tục"

Tác giả nói với con về hình ảnh người đồng mình, trước hết được tái hiện ở vóc dáng hình hài nhỏ bé "thô sơ da thịt", họ chỉ có đôi bàn tay lao động cần cù, không được trang bị nhiều những công cụ lao động hiện đại. Nhưng tương phản với sự thô sơ, mộc mạc ấy là một dân tộc không ai nhỏ bé yếu hèn, họ dám đối mặt, dám đương đầu với khó khăn, thiếu thốn vất vả. Chính điều ấy đã thể hiện được tầm vóc lớn lao cả về ý chí lẫn tâm hồn người dân tộc miền núi và với chính những vẻ đẹp ý chí tâm hồn và sức lao động mạnh mẽ người đồng mình đã có những đóng góp lớn cho đất nước. "Người đồng mình tự đục đá kê cao quê hương", câu thơ tả thực quá trình dựng làng, dựng bản, làm nên giá trị vật chất tinh thần cho chính quê hương xứ sở. Từ hình ảnh tả thực ấy đã gợi lên giá trị tinh thần cho quê hương, là tình yêu nhà cửa, yêu quê hương, yêu con người, yêu đồng ruộng. Nối tiếp với câu thơ trên ý thơ "Còn quê hương thì làm phong tục", quê hương ở đây chính là biết bao nhiêu thế hệ con người đã làm nên cả một dòng chảy bền bỉ của nền nếp, phong tục tập quán đẹp đẽ, làm nên bản sắc riêng của cộng đồng. Lời thơ chính là niềm tự hào về vẻ đẹp cao quý của người đồng mình, từ đó Y Phương muốn nhắn nhủ con phải biết kế thừa phát huy những vẻ đẹp của con người quê hương mà trong đó phải nói dài vào truyền thống dựng xây quê hương, phát huy truyền thống văn hóa dân tộc.

Kết bài:

Nói với con là bài thơ thể hiện tình cảm sâu nặng của người cha dành cho con, thông qua đó bài thơ bộc lộ tình yêu quê hương, xứ sở và niềm tự hào về người đồng mình của tác giả với

những vẻ đẹp trong đời sống tinh thần, trong lao động. Đó là ý chí kiên cường, lòng yêu quê hương đất nước, tâm hồn lạc quan yêu lao động của người dân tộc miền núi phía Bắc. Góp phần làm nên thành công của bài thơ đó chính là nghệ thuật sử dụng từ ngữ, hình ảnh giản dị, giàu sức gợi, in đậm lối tư duy trong sáng sinh động, hồn nhiên của người miền cao. Sức thuyết phục của bài thơ còn đến từ giọng điệu thơ khi ân cần tha thiết, khi mạnh mẽ nghiêm khắc, rất phù hợp với lời của người cha nói với đứa con nhỏ.